



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou ve věci

žalobce: J. B.
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Patrikem Novosadem
sídlem K. 1283, X V. M.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha

o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 12. 9. 2024, č. j. X, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 12. 9. 2024, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí č. j. X, kterým přiznala žalobci invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně s datem od 7. 6. 2023.
2. **Žalobce v žalobě** namítal, že invalidita třetího stupně u něho vznikla už v roce 2019. Žalobce měl poruchy chování a afektivní chování už v době docházky na základní školu. Jeho potíže se zhoršovaly. Žalobce nebyl schopen vykonávat svou profesi (je vyučený kuchař – číšník). Proto pracoval jen jako pomocná síla v kuchyni. Žalobce léčbu odmítal, ale v roce 2019 se nemoc projevila naplno. Žalobce popsal její projevy.

3. Žalobce nebyl schopen řešit své problémy a při krátkodobých hospitalizacích neproběhla podrobná vyšetření. Až na začátku roku 2023 se podařilo matce žalobce zajistit mu nařízení ústavní léčby. Teprve po půl roce lékaři stanovili žalobci diagnózu. Žalobce chtěl pod vlivem onemocnění odjet v roce 2021 do Kazachstánu, kde měl odevzdat nějaké věci a splnit úkol, projel část Evropy. Některé země ho vracely. Žalobce se 13. 12. 2021 nenechal vyšetřit ani při výjezdu zdravotnické záchranné služby (dále jen „ZZS“). Žalobce navrhl k důkazu lékařské zprávy, prohlášení o odmítnutí poskytnutí zdravotních služeb, záznamy o výjezdech ZZS a test na covid-19 ze Sofie.
4. Nebylo postaveno najisto, jestli invalidita třetího stupně nevznikla žalobci už od 12. 9. 2021, tj. od hospitalizace v Psychiatrické léčebně v Kroměříži. Žalobce navrhl k důkazu svůj výsledek.
5. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** odkázala na napadené rozhodnutí, relevantní právní úpravu a správní řízení a navrhla jako důkaz posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).
6. **Soud přezkoumal** v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 12. 9. 2024.
7. **Žalovaná v napadeném rozhodnutí** jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označila v souladu s posudkem o invaliditě z 27. 8. 2024 postižení podle kapitoly V položky 3e přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Šlo o závislost na více psychoaktivních látkách. Paranoidní schizofrenie byla v remisi. Žalobce byl invalidní od 7. 6. 2023, tj. den jednání Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“).
8. Soud vyžádal v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. k důkazu posudek Posudkové komise MPSV v Ostravě.
9. **Posudková komise MPSV v Ostravě v posudku ze 7. 5. 2025** dospěla k závěru, že žalobce ke dni vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní a šlo o invaliditu třetího stupně od 3. 1. 2023. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je postižení podle kapitoly V položky 3e vyhlášky o posuzování invalidity a pokles pracovní schopnosti činil 70 %.
10. Žalobce byl jednání posudkové přítomen. Posudková komise stanovila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce paranoidní schizofrenii, která mu byla diagnostikována v průběhu nařízené ústavní protitoxikomanické ochranné léčby od 3. 1. 2023 do 1. 2. 2024. V průběhu této léčby bylo provedeno psychologické vyšetření, které prokázalo paranoidní schizofrenii, postpsychotický kognitivní deficit lehkého až středního stupně a bizarnosti v chování. Onemocnění na zavedené depotní terapii bylo stabilizováno a došlo k přeměně na ochrannou ambulantní léčbu (soudní jednání 1. 2. 2024). Dle podkladové dokumentace žalobce abstinguje od návykových látek a paranoidní schizofrenie je na zavedené léčbě v remisi.

11. Jedná se o zvlášť těžké postižení se závažným narušením výkonu téměř všech denních aktivit. Posudková komise zvolila dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti o 70 % s ohledem na efekt depotní léčby a přihlédla přitom k profesi žalobce. U žalobce nejsou přítomna další postižení zdravotního stavu, která by odůvodňovala stanovení vyšší procentní míry poklesu pracovní schopnosti. Výkon výdělečné činnosti žalobce nevyžaduje zcela mimořádné podmínky.
12. Posudková komise stanovila rozdílně datum vzniku invalidity, a to dnem nástupu k výkonu nařízené ochranné léčby protitoxikomanické formou ústavní. Při jejím průběhu prokazatelně žalobce nemohl vykonávat výdělečnou činnost. Doba platnosti posudku byla omezena kontrolou 30. 6. 2025 s ohledem na stabilizaci stavu a možnost adaptace žalobce na zdravotní postižení. Projevy psychózy při výjezdu ZZS 6. 2. 2021 byly hodnoceny jako lehké, což neopodstatňuje vznik invalidity. Problematika zneužívání návykových látek dominuje až od třetí psychiatrické hospitalizace. V průběhu dvou prvních hospitalizací (první od 12. 9. 2021) příznaky odezněly vždy po detoxikaci a nebyla přítomna reziduální symptomatika. Ve výstupní zprávě z druhé hospitalizace z 25. 10. 2021 je uvedeno, že žalobce byl zprvu intoxikován a psychotický nebyl. V době cestování mohly být přítomny pouze lehké příznaky onemocnění, protože při závažnějších projevech by žalobce nebyl schopen takto cestovat. Míra poklesu pracovní schopnosti by činila maximálně 20 %, což neodpovídá invaliditě. Nelze akceptovat tvrzení žalobce, že se jednalo o duální diagnózu, anebo že ze strany lékařů nedošlo k její diagnostice a mohlo docházet k záměně s projevy užívání drog. Užívání návykových látek je zpravidla spouštěcím faktorem symptomů schizofrenie a vede ke zhoršení jejích projevů. Vlivem dlouhodobého užívání návykových látek došlo u žalobce k akcentaci psychotických projevů, které vyústilo v potřebu nařízení ústavní protitoxikomanické léčby. Teprve dnem jejího nástupu lze datovat vznik invalidity. V průběhu hospitalizace došlo k potvrzení diagnózy paranoidní schizofrenie.
13. Žalobce v písemném vyjádření z 26. 5. 2025 s posudkem posudkové komise souhlasil a další důkazy nenavrhoval.
14. Žalovaná **při jednání soudu** s posudkem souhlasila, považovala ho za úplný a přesvědčivý a další dokazování nenavrhovala.
15. Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Posudkové komise jsou oprávněny posuzovat pokles pracovní schopnosti a vyslovovat posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je tedy specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Hlavním obsahem činnosti posudkového orgánu je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí také znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné znalosti z oboru posudkového lékařství, na nichž především posouzení invalidity závisí.
17. Soud učinil skutková zjištění z výše citovaných důkazů, zejména z posudku PK MPSV v Ostravě, který byl rozhodujícím důkazem pro rozhodnutí soudu.

18. Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). V tomto řízení byl vypracován posudek Posudkovou komisí MPSV v Ostravě. Krajský soud nezpochybnil závěr tohoto posudku pro jeho přesvědčivé, vyčerpávající a jednoznačné odůvodnění a pro své rozhodnutí tento závěr posudku převzal. V závěru jednání soudu proti posudku žalobce ani žalovaná nevznesli žádné námitky.
19. Podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně*.
20. Jestliže u žalobce bylo prokázáno, že došlo k poklesu jeho pracovní schopnosti o 70 % od 3. 1. 2023, je nutno žalobce považovat za invalidního ve třetím stupni od tohoto data, jak přesvědčivě odůvodnila PK MPSV v Ostravě v citovaném posudku.
21. Vzhledem k procesní situaci a souhlasu žalobce s posudkem posudkové komise se soud nezabýval ostatními žalobními námitkami a neprováděl další navržené důkazy (žalobce na nich už netrval).
22. Soud zrušil rozhodnutí žalované pro vady řízení, neboť žalovaná si ve správním řízení neopatřila důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán stav věci, tak aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, tj. v souladu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž podle § 78 odst. 5 s. ř. s. bude vycházet z právního názoru soudu, že žalobce byl invalidní v třetím stupni od 3. 1. 2023.
23. Neúspěšná žalovaná a úspěšný žalobce nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. (žalobce se jich výslovně vzdal v podání z 26. 5. 2025).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 4. června 2025

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně